

Årets prisvinner ser ut til å ha en forkjærlighet for oppfinnelser som vi vel strengt tatt kunne klart oss uten: Hjemmebrent. Kunstrock. Sigarer. Hasj. Asiatisk kokekunst. Men å overleve er ikke nok for denne forfatteren. Han har satt seg fore å skrive om disse og andre beslektede fenomener på en måte som setter leseren i en tilstand av estetisk salighet.

Språkprisen 2020 går til Torgrim Eggen. Han får prisen for *Axel. Fra smokken til Ovn* – *storyen om Axel Jensen* (Cappelen Damm 2019), *Kunstrock* (Cappelen Damm 2017), *Forbindelsen* (Kagge 2017) og *HB. En destillert norgeshistorie* (sammen med Jon Bertelsen og Rudi Høyenes (Cappelen Damm 2015)).

Den manglende evnen til å skrive kjedelig utviklet Torgrim Eggen under konstant tidspress i ledende musikkaviser som Beat, Puls og Nye Takter på åttitallet. Han kombinerer overraskende setninger med store doser uhøytidelig, men samtidig umiskjennelig klassisk dannelses.

Hans til nå siste bok om forfatteren Axel Jensen er også hans hovedverk. Med beundringsverdig tålmodighet og flid viser Torgrim Eggen at det fantes enkeltindivider som rett og slett ikke følte seg hjemme i det trygge norske sosialdemokratiet. En etter en trer de frem for leserens indre blikk. Om Axel Jensens første store kjærlighet, Marianne Ihlen, får vi vite at «hun vil vekk fra de tarvelige trivialitetenes etterkrigs-Oslo, ut av redet, ut i den store verden og oppleve ting». På Hydra slutter visesangeren Leonard Cohen og den svenske forfatteren Göran Tunström seg til selskapet.

Men forfatteren nøyer seg ikke med å skildre ungdommelig pågangsmot i stekende sommersol. Han tegner også en åndelig himmel over de unge menneskene i den greske øyverdenen. Axel Jensen var en lesehest av rang. For å forstå sin hovedperson har også biografen lest den norske sakprosaforfatteren Georg Brochmann, som introduserte spirituelle tenkere som russiske Pjotr Demjanovitsj Uspenskij, Georgij Ivanovitsj Gurdzjijev og britiske John Godolphin Bennett for norske lesere – deriblant Axel Jensen. Biografen ikke bare forteller om disse aparte skikkelsene. Han ser ingen grunn til å gi seg før også vi har skjönt hva de stod for, og hvordan de virket inn på det intellektuelle klimaet i Norge. Også forholdet til kunstneren Terje Brofos alias Hariton Pushwagner blir her skildret i hele sin fylde og velde. Pushwagners verk blir mer forståelig når vi tar veien om Axel Jensen – og Torgrim Eggen.

Biografen har funnet sitt helt egne språk for dette unike gruppebildet av unorsk alternativkultur. «Tekstene hans er fulle av skarpt iakttatte og presist beskrevne visuelle inntrykk, formidlet i et rytme- og klangbevisst språk», skriver Eggen om Jensen. Men dette gjelder også for Eggen, om enn på en litt annen måte enn for Jensen. Kapitteloverskriftene taler sitt eget språk: Grill meg i hekken!, Sleipingens vei, Silkerampen, Pølseprinsen, Varulven og dyretemmeren, Intrigenes øy, Linedansen, Horehistorier, Lem, nenedom og hjem, Mannen i månen, Når det er på tida si, Frikernes konge, Selvportrett med svinepels. Stilmessig er nok Eggen inspirert av Axel Jensen, men blikket er Eggens eget, og han vet å opprettholde den nødvendige journalistiske distansen. Han følger sitt utvalgte objekt trofast, men fullstendig

usentimentalt, fra vugge til grav. Eller som Axel Jensen i sin tid formulerte det: «fra smokken til ovnen.»

Språkrådet deler hver høst ut pris for fremragende bruk av norsk i sakprosa. Prisen gis for et enkeltverk eller en samlet produksjon utgitt i løpet av de siste fem årene. Torgrim Eggens kulturhistoriske bøker har utkommet med jevne mellomrom parallelt med det skjønnlitterære forfatterskapet hans. Hans tidligere bøker i samme sjanger, som for eksempel *Duften av Havana* (Press 2002), *Manhattan. Historier om New York* (Cappelen Damm 2007) og *Berlin. Århundrets hovedstad* (Cappelen Damm 2013), danner fundamentet i et omfattende kulturhistorisk forfatterskap av høy kvalitet som vi er glade for å kunne vise frem og hedre her i dag.